

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

-

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Lausunto hankintalain muuttamisesta (Inhouse-yhtiöt), Kaskisten kaupunginhallitus 24.2.2025

Oy Botnariosk Ab on kuntien perustama jätehuoltoyhtiö, joka ei toimi omistajakuntiensa ulkopuolella ja jolle on omistajakuntien päätöksellä delegoitu kaikki kunnalliset jätehuollon velvollisuudet pois lukien viranomaispalvelut. Oy Botnariosk Ab ei toimi Kurikan kaupungin alueella.

Kaskisten kaupunki omistaa 3,1 % Oy Botnariosk Ab:sta. Lainsäädännön muutoksella Kaskisten kaupunki olisi velvoitettu toiminnallisesti irtautumaan yhtiöstä ja hankkimaan jätehuollon velvoitteiden mukaiset toiminnot kilpailuttamalla mukaan lukien neuvonta yms. palvelut tai järjestämään ko. palvelut omana toimintana.

Nykylainsäädännöllä mm. Kaskinen jäisi edelleen osakeyhtiölain mukaiseen omistajavastuuseen yhtiön toiminnasta, ellei toisin omistajien kesken sovita.

Jätehuolto ja vesihuolto ovat yhteiskunnallisesti kriittisiä perustoimintoja. Oy Botnariosk Ab ym. yhtiöt on perustettu järjestämään yhteisesti omistajakuntiensa lakisääteiset velvoitteet. Ko. yhtiöt eivät kunnallisina yhtiöinä toimi omistajakuntiensa tai toimialueensa ulkopuolella eivätkä kilpaile vapailla markkinoilla. Toiminnan kriittisyyden sekä tosiasiallisen kilpailuneutraliteetin osalta ko. toimialojen yhtiöiden ei voida katsoa olevan rinnastettavissa kuntien muiden yhteisesti järjestämien toimintojen kanssa kuten palkanlaskenta tai taloushallintopalveluja tarjoavat yhtiöt. Täten rinnastus nk. Sarastia lakitapaukseen ja vastaaviin oikeustapauksiin on jätehuollon ja vesihuollon osalta virheellinen ja aiheeton. Oy Botnariosk Ab:n hallituksessa istuu jokaisen omistajakunnan edustaja, joten omistajilla on tosiasiallinen määräysvalta ja vastuu yhtiön toiminnasta.

Kaskisten kaupunki esittää lausuntonaan, että jätehuolto yhteiskunnallisesti kriittisenä toimintona ei voi olla 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimukseen sisältyvää toimintaa. Lakiluonnosta on ehdottomasti täydennettävä siten, että vähimmäisomistusvaatimus ei koske jätehuoltoa.

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

-

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

-

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

-

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

-
Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

-
- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

-

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

-

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-
- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Grannas Marie

Kaskisten kaupunki - Kaskö stad - Kaskisten kaupunginhallitus